

Zamanın, hatıraların ve insanların ağırlığı

Derya ÇAKIR

Rıdvan Hatun, öykülerinde hem okurları hem de karakterlerini yollara sürükleyen bir yazar. Bu yolun taşlarını sözcüklerle, tavırlarla, mutluluklarla ve yorgunluklarla döşüyor. Dahası, şiirsel bir hava kattığı metinlerinde anlatıcılar, esas ve yan karakterler ile mekânlar ön planda. Zaman zaman karanlığa, oradan aydınlığa çıkan, bazen çatallanan bazen de düzleşen yoldaki insanları ve onların başından geçenleri anlattığı “Cehennemde İlahi”, Hatun’un sadelikle kotardığı ve yeri geldiğinde az sözle çok şey ifade ettiği öykülerden oluşuyor.

“Cehennemde İlahi”deki öykülerde yine yollara ve maceralara düşürüyor bizi Hatun. Günler ve geceler, düz ve engebeli araziler, yağmurlar ve çamurlar, varışlar ve kaçışlar söz konusu orada. Adımlanan ve koşup gidilen her yolun sonunda bir çukur olduğunu da anımsatıyor yazar.

Öykülerde korkunun ve tedirginliğin izleri de belirgin. Beklemeler ve heyecanlar da... Fakat en çok arayışlar bulunuyor. Arayıp soranlar hatırlıyor, hatırlayınca da korkular ve tedirginlikler büyüyor. Bir de zaman konusu var elbette: “Zaman hızla geçer gibi yapıp bulunduğu her kepezlikte duruyor.”

Geçen zamanın ağırlığı, beraberinde taşıdıkları, insana gösterdiği filmler ve hiçbir şekilde göstermedikleri Hatun’un öykülerinde ete kemiğe bürünen karakterlerin de temel sorunu. Zamanla ilgili bir başka dert, olmadık anlarda olmadık şeyleri hatırlatması.

Geçip gitmeyen, sumen altı edilmiş acıları ve sıkıntıları açığa çıkaran zaman, adeta yaraları kanatıp kaşlıyor. Bazen de derin ve dibi görünmez insanı ve insanlığı yutuyor: “Karanlık bir obruk bu, Yer’e yukarıdan bakıyor. Gözlerini karanlığa dikeyyorlar. Suyun sesi ta derinden, en derinden geliyor. Duydum, diyor en büyükleri, duydunuz mu? Duydum. Duydum. Duydum. Kim o? Su. Önce küçük, sonra iri taşlar atıyorlar. Taşların suya değdiği ses bir türlü kulaklarına ulaşmıyor. Hep birlikte bir kaya yuvarlıyorlar. Olmuyor. Yer’den çaldıkları ateşi çıkarıyorlar. Yaktıkları çalı çırpıyı içine atıyorlar. Işık da göstermiyor en derini. Bu ses ne? Hangi ses? Bu ses? Kim o, diyor büyük kız. İnanmıyorlar ona. İtişip kakışıyorlar. İtişip kakışıyorlar. Küçük oğlan nerede? Bakın bu böğürtlen lekeleri onun! Cebinden mi damlamış. Böğürtlen cebe koyulmaz, bilmiyor mu! Küçük kız ağlıyor. Düştü, deliğe düştü, böğürtlenler düştü. Onlar da görüyorlar düştüğünü. Biliyorlar. Koşarak iniyorlar tepeden. Kara yılanın siyahı toprağa akmış, güneş mi açtı rengini, bembeyaz. Böğürtlenleri, geçidi, eski köprüyü güneş mi açtı... Yer’e koşuyorlar. Meydana bağırıyorlar. Düştü, düştü. Kaynağımıza düştü, deliğe, yarığa, dağın içine düştü. Telaşla toplanıyor Yer’dekiler. Sakinleşin çocuklar. Nerede, kim düştü? O düştü. Ben sesini duydum diyor büyük kız. Yer’in ateşini karanlığa attıktan sonra, seslerini duydum. Elleriyle tepeyi gösteriyorlar. Güneş orada batıyor. Büyükler gözlerini en tepeye dikeyor. Orada Yer’in altını görüyorlar.”

Zaman da insanlar da sisten mustarip. Bazen de sisi bizzat yaratıyorlar. Böyle bir ortamda kişi, karşısındakini karanlığa itebiliyor. Aranana bulunamıyor. Yanıtlar verilemiyor ve daha pek çok şey. Yazarın oluşturduğu hikâyede sis, zaman ve insan benzer bir bulanıklığa sahip oluyor.

Hatun, işte bu bulanıklığı, karanlığı, korkuları, tedirginlikleri; zamanın, hatıraların ve insanların ağırlığını anlatıyor “Cehennemde İlahi”deki öykülerinde.

Cehennemde İlahi, Rıdvan Hatun, YKY, 104 s.